

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Často kladené otázky k rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve věci C-311/18 - *Data Protection Commissioner Facebook Ireland Ltd a Maximilianu Schremsovi*

Přijato dne 23. července 2020

Cílem tohoto dokumentu je odpovědět na některé často kladené otázky obdržené dozorovými úřady. Tento dokument bude rozpracován a doplňován na základě další analýzy EDPB, který rozsudek Soudního dvora Evropské unie („Soudní dvůr“) nadále zkoumá a posuzuje.

Rozsudek C-311/18 naleznete [zde](#) a tiskovou zprávu Soudního dvora naleznete [zde](#).

1) Jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku?

- Ve svém rozsudku Soudní dvůr zkoumal platnost rozhodnutí Evropské komise 2010/87/EU o standardních smluvních doložkách a dospěl k závěru, že je platné. Platnost rozhodnutí totiž není zpochybněno pouhou skutečností, že standardní doložky o ochraně osobních údajů uvedené v daném rozhodnutí nejsou, i když jsou smluvní povahy, závazné pro orgány třetí země, do níž mohou být údaje předány.

Tato platnost však, dodal Soudní dvůr, závisí na tom, zda rozhodnutí 2010/87/EU obsahuje účinné mechanismy, které v praxi umožňují zajistit dodržování úrovně ochrany, která je v zásadě rovnocenná úrovni ochrany zaručené v EU nařízením GDPR, a že předávání osobních údajů podle těchto doložek bude v případě jejich porušení nebo nemožnosti jejich dodržení dočasně nebo trvale zakázáno.

V tomto ohledu Soudní dvůr zejména upozorňuje, že rozhodnutí 2010/87/EU ukládá povinnost vývozci údajů a příjemci údajů („dovozce údajů“) ověřit, před předáním a vzhledem k okolnostem předání, zda je daná úroveň ochrany v dotyčné třetí zemi dodržována, a že rozhodnutí 2010/87/EU vyžaduje, aby dovozce údajů informoval vývozce údajů o tom, že nemůže zajistit dodržování standardních doložek o ochraně osobních údajů a případně dalších opatření kromě

opatření zahrnutých v těchto doložkách, a vývozce údajů je naopak povinen pozastavit předávání údajů a/nebo odstoupit od smlouvy s dovozcem údajů.

- Soudní dvůr rovněž posoudil platnost rozhodnutí o štítu na ochranu soukromí (rozhodnutí 2016/1250 o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU–USA na ochranu soukromí), protože mezi EU a Spojeným státy („USA“) docházelo k dotyčným předáním v rámci vnitrostátního sporu, který vedl k žádosti o rozhodnutí v předběžné otázce.

Soudní dvůr měl za to, že požadavky vnitrostátního práva USA, a zejména některé programy umožňující přístup ze strany orgánů veřejné moci v USA k osobním údajům předávaným z EU do USA pro účely národní bezpečnosti, vedou k omezením ochrany osobních údajů, která nejsou upravena takovým způsobem, aby odpovídala požadavkům, které jsou v zásadě rovnocenné požadavkům vyžadovaným podle unijního práva¹, a že tyto právní předpisy nepříznávají subjektům údajů práva vymahatelná vůči orgánům USA před soudy.

V důsledku této míry zásahu do základních práv osob, jejichž údaje jsou předávány do této třetí země, prohlásil Soudní dvůr rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU–USA za neplatné.

2) Má rozsudek Soudního dvora důsledky pro jiné nástroje pro předávání údajů než pro štít na ochranu soukromí?

- U třetích zemí obecně kritéria stanovená Soudním dvorem rovněž platí pro všechny vhodné záruky podle článku 46 nařízení GDPR používané pro předávání údajů z EHP do jakékoli třetí země. Právní předpisy USA, na něž odkazuje Soudní dvůr (tj. § 702 zákona FISA a dekret EO 12333), platí pro jakékoli předání do USA elektronickými prostředky, které spadá do působnosti těchto právních předpisů, bez ohledu na nástroj použitý pro předání údajů².

3) Existuje nějaká odkladná lhůta, během které mohou pokračovat v předávání údajů do USA bez posuzování mého právního základu pro předávání údajů?

- Ne, Soudní dvůr prohlásil rozhodnutí o štítu na ochranu soukromí za neplatné, aniž by jeho účinky byly zachovány, protože právní předpisy USA posuzované Soudním dvorem nezajišťují úroveň ochrany, která je v zásadě rovnocenná úrovni ochrany v EU. Toto posouzení je nutno vzít v úvahu při jakémkoli předání osobních údajů do USA.

4) Předával(a) jsem údaje dovozci údajů v USA, který se řídí štítem na ochranu soukromí. Co mám teď udělat?

- Předání údajů na základě tohoto právního rámce jsou protiprávní. Pokud chcete pokračovat v předávání údajů do USA, budete si muset zjistit, zda tak můžete učinit za níže stanovených podmínek.

¹ Soudní dvůr zdůrazňuje, že některé programy dozoru, které umožňují orgánům veřejné moci USA přístup k osobním údajům předávaným z EU do USA pro účely národní bezpečnosti, nestanoví žádná omezení pravomocí orgánů USA ani existenci záruk pro osoby, které nejsou občany USA a na které se tyto programy mohou vztahovat.

² § 702 zákona FISA se vztahuje na všechny „poskytovatele elektronických komunikačních služeb“ (viz definice podle 50 USC § 1881 písm. b) bod 4)), zatímco dekret EO 12 333 upravuje elektronické sledování, které je definováno jako „získání neveřejné komunikace elektronickými prostředky bez souhlasu osoby, která se účastní elektronické komunikace, nebo, v případě neelektronické komunikace, bez souhlasu osoby, která je viditelně přítomna na místě komunikace, ale nezahrnuje použití radiových zařízení pro zaměřování výhradně ke stanovení polohy rádiového vysílače“ (3.4; písm. b)).

5) S dovozcem údajů v USA využívám standardní smluvní doložky. Co mám udělat?

- Soudní dvůr zjistil, že právní předpisy USA (tj. § 702 zákona FISA a dekret EO 12333) nezajišťují v zásadě rovnocennou úroveň ochrany.

To, zda můžete předávat osobní údaje na základě standardních smluvních doložek, bude záviset na výsledku vašeho posouzení, přičemž se zohlední okolnosti předání a další opatření, která byste mohli zavést. Další opatření by spolu se standardními smluvními doložkami, na základě individuální analýzy okolností týkajících se předávání údajů, musela zajistit, že právní předpisy USA nenaruší rovnocennou úroveň ochrany, kterou zaručují.

Pokud dospějete k závěru, že s přihlédnutím k okolnostem předání údajů a možným dalším opatřením by nebyly zajištěny vhodné záruky, musíte předávání osobních údajů pozastavit nebo ukončit. Pokud však máte v úmyslu v předávání údajů pokračovat navzdory tomuto závěru, musíte informovat příslušný dozorový úřad³.

6) Se subjektem v USA využívám závazná podniková pravidla. Co mám udělat?

- Vzhledem k rozsudku Soudního dvora, který prohlásil štít na ochranu soukromí za neplatný kvůli míře zásahu v důsledku právních předpisů USA do základních práv osob, jejichž údaje jsou předávány do této třetí země, a skutečnosti, že štít na ochranu soukromí byl rovněž vytvořen s cílem poskytnout záruky, pokud jde o údaje předávané pomocí jiných nástrojů, jako jsou závazná podniková pravidla, platí posouzení Soudního dvora rovněž v kontextu závazných podnikových pravidel, protože právní předpisy USA budou mít rovněž přednost před tímto nástrojem.

To, zda můžete předávat osobní údaje na základě závazných podnikových pravidel, bude záviset na výsledku vašeho posouzení, přičemž se zohlední okolnosti předání a další opatření, která byste mohli zavést. Tato další opatření by spolu se závaznými podnikovými pravidly, na základě individuální analýzy okolností týkajících se předávání údajů, musela zajistit, že právní předpisy USA nenaruší rovnocennou úroveň ochrany, kterou zaručují.

Pokud dospějete k závěru, že s přihlédnutím k okolnostem předání údajů a možným dalším opatřením by nebyly zajištěny vhodné záruky, musíte předávání osobních údajů pozastavit nebo ukončit. Pokud však máte v úmyslu v předávání údajů pokračovat navzdory tomuto závěru, musíte informovat příslušný dozorový úřad⁴.

7) Co další nástroje pro předávání údajů podle článku 46 nařízení GDPR?

- EDPB posoudí důsledky rozsudku i pro jiné nástroje pro předávání údajů, než jsou standardní smluvní doložky a závazná podniková pravidla. Rozsudek objasňuje, že kritériem pro vhodné záruky uvedené v článku 46 nařízení GDPR je „zásadní rovnocennost“.

³ Viz zejména 145. bod odůvodnění rozsudku Soudního dvora a doložka 4 písm. g) rozhodnutí Komise 2010/87/EU, jakož i doložka 5 písm. a) rozhodnutí Komise 2001/497/ES a soubor II písm. c) přílohy rozhodnutí Komise 2004/915/ES.

⁴ Viz zejména 145. bod odůvodnění rozsudku Soudního dvora a doložka 4 písm. g) rozhodnutí Komise 2010/87/EU. Viz také oddíl 6.3 WP256 rev.01 (pracovní skupina zřízená podle článku 29, pracovní dokument, kterým se zavádí tabulka s prvky a zásadami nacházejícími se v závazných podnikových pravidlech, schválený EDPB http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614109), a oddíl 6.3 WP257 rev.01 (pracovní skupina zřízená podle článku 29, pracovní dokument, kterým se zavádí tabulka s prvky a zásadami nacházejícími se v závazných podnikových pravidlech pro zpracovatele, schválený EDPB http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614110).

Jak Soudní dvůr zdůraznil, je nutno poznamenat, že článek 46 je součástí kapitoly V nařízení GDPR, a vzhledem k tomu musí být vykládán ve spojení s článkem 44 nařízení GDPR, ve kterém se stanoví, že „*veškerá ustanovení této kapitoly se použijí s cílem zajistit, aby úroveň ochrany fyzických osob zaručená tímto nařízením nebyla znehodnocena*“.

8) Mohu při předávání údajů do USA vycházet z jedné z výjimek podle článku 49 nařízení GDPR?

- Stále je možné předávat údaje z EHP do USA na základě výjimek stanovených v článku 49 nařízení GDPR, pokud platí podmínky stanovené v tomto článku. EDPB odkazuje na své pokyny k tomuto ustanovení⁵.

Zejména je nutno připomenout, že pokud k předání dochází na základě souhlasu subjektu údajů, měl by být souhlas:

-) výslovný,
-) konkrétní pro určité předání údajů nebo soubor předání (to znamená, že vývozce údajů si musí zajistit konkrétní souhlas před provedením předání, i když k tomu dojde až po shromáždění údajů) a
-) informovaný, zejména pokud jde o možná rizika předání údajů (to znamená, že subjekt údajů měl by být také informován o konkrétních rizicích vyplývajících ze skutečnosti, že jeho údaje budou předány do země, která nezajišťuje odpovídající ochranu, a že nejsou zavedeny vhodné záruky s cílem zajistit ochranu údajů).

Pokud jde o předání nezbytná pro splnění smlouvy mezi subjektem údajů a správcem, je třeba připomenout, že osobní údaje mohou být předány, pouze pokud je předání příležitostné. Musí se individuálně stanovit, zda budou předání údajů označena za „příležitostná“ nebo nikoli. Každopádně se lze o tuto výjimku opřít pouze v případech, že je předání objektivně nezbytné pro splnění smlouvy.

Pokud jde o předání nezbytné z důležitých důvodů veřejného zájmu (které musí být uznány v právu EU nebo členských států⁶), EDPB připomíná, že nezbytným požadavkem pro uplatnění této výjimky je zjištění důležitého veřejného zájmu, a nikoli povaha organizace, a že ačkoli se tato výjimka neomezuje na předání údajů, které je „příležitostné“, neznamená to, že k předání údajů vycházejícímu z výjimky na základě důležitého veřejného zájmu může docházet ve velkém rozsahu a systematicky. Je spíše nutno dodržet obecnou zásadu, podle které se výjimky stanovené v článku 49 nařízení GDPR nesmí v praxi stát „pravidlem“, nýbrž se musí omezit na konkrétní situace a každý vývozce údajů musí zajistit, aby předání splňovalo přísné kritérium nezbytnosti.

9) Mohu pokračovat v používání standardních smluvních doložek a závazných podnikových pravidel k předávání údajů do jiné třetí země než USA?

- Soudní dvůr uvedl, že standardní smluvní doložky lze zpravidla stále používat k předávání údajů do třetí země. Pro jakoukoli třetí zemi však platí kritéria stanovená Soudním dvorem pro předávání do USA. Totéž platí pro závazná podniková pravidla.

Soudní dvůr zdůraznil, že je odpovědností vývozce údajů a dovozce údajů, aby posoudili, zda úroveň ochrany vyžadovaná právem Unie je v dotyčné třetí zemi dodržována, a stanovili, zda lze v praxi dodržet záruky poskytované standardními smluvními doložkami a závaznými podnikovými pravidly. Pokud tomu tak není, měli byste posoudit, zda můžete pomocí dalších opatření zajistit

⁵ Viz Pokyny EDPB 2/2018 k výjimkám podle článku 49 nařízení (EU) 2016/679, přijaté dne 25. května 2018, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_cs.pdf, s. 3.

⁶ Odkazy na „členské státy“ je třeba chápat jako odkazy na „členské státy EHP“.

úroveň ochrany, která je v zásadě rovnocenná úrovni ochrany poskytované v EHP, a zda právní předpisy dané třetí země nenaruší tato další opatření a nezabrání jejich účinnosti.

Můžete se obrátit na dovozce údajů, aby vám pomohl ověřit právní předpisy v jeho zemi a posoudit je. Pokud vy nebo dovozce údajů ve třetí zemi určíte, že údaje předané podle standardních smluvních doložek nebo závazných podnikových pravidel nepoživají úroveň ochrany, která je v zásadě rovnocenná úrovni ochrany zaručené v EHP, měli byste ihned tato předávání údajů pozastavit. V případě, že tak neučiníte, musíte informovat příslušný dozorový úřad⁷.

- ➔ Ačkoli, jak zdůraznil Soudní dvůr, je prvořadou odpovědností vývozců údajů a dovozců údajů, aby sami posoudili, zda právní předpisy ve třetí zemi určení umožňují dovozci údajů dodržet standardní doložky o ochraně osobních údajů nebo závazná podniková pravidla, a to před předáním osobních údajů do dané třetí země, budou při prosazování nařízení GDPR a při vydávání dalších rozhodnutí k předávání údajů do třetích zemí hrát klíčovou úlohu také dozorové úřady.

Jak vyzval Soudní dvůr, aby se předešlo rozdílným rozhodnutím, budou proto dozorové úřady dále spolupracovat v rámci EDPB s cílem zajistit jednotnost, zejména pokud je nutno zakázat předávání údajů do třetích zemí.

10) Jaký typ dalších opatření mohu zavést, pokud využívám standardní smluvní doložky nebo závazná podniková pravidla k předávání údajů do třetích zemí?

- ➔ Další opatření, která byste mohli popřípadě zvážit, musí být stanovena případ od případu s ohledem na všechny okolnosti předávání údajů a po posouzení právních předpisů třetí země, abyste ověřili, zda zajišťují rovnocennou úroveň ochrany.

Soudní dvůr zdůraznil, že je prvořadou odpovědností vývozce údajů a dovozce údajů, aby provedli toto posouzení a aby zajistili nezbytná další opatření.

EDPB v současnosti analyzuje rozsudek Soudního dvora, aby určil, jaký typ dalších opatření by se kromě standardních smluvních doložek nebo závazných podnikových pravidel mohl zavést, ať už jde o opatření právní, technická nebo organizační, při předávání údajů do třetích zemí, pokud standardní smluvní doložky nebo závazná podniková pravidla neposkytují samy o sobě dostatečnou úroveň záruk.

- ➔ EDPB dále zkoumá, v čem by tato další opatření mohla spočívat, a poskytne další pokyny.

11) Využívám zpracovatele, který zpracovává údaje, za které jsem odpovědný jako správce. Jak mohu zjistit, zda tento zpracovatel předává údaje do USA nebo do jiné třetí země?

- ➔ Smlouva, kterou jste uzavřeli se svým zpracovatelem podle čl. 28 odst. 3 nařízení GDPR, musí uvádět, zda jsou předání údajů povolena (je třeba připomenout, že i poskytnutí přístupu k údajům ze třetí země, například pro administrativní účely, také znamená předání).
- ➔ Rovněž musíte dát povolení k tomu, aby zpracovatelé svěřili dílčím zpracovatelům předání údajů do třetích zemí. Měli byste být pozorní a opatrní, protože široká škála výpočetních řešení může znamenat předání osobních údajů do třetí země (např. pro účely uložení nebo údržby).

⁷ Viz zejména 145. bod odůvodnění rozsudku Soudního dvora. Standardní smluvní doložky viz doložka 4 písm. g) rozhodnutí Komise 2010/87/EU, jakož i doložka 5 písm. a) rozhodnutí Komise 2001/497/ES a soubor II písm. c) přílohy rozhodnutí Komise 2004/915/ES. Závazná podniková pravidla viz oddíl 6.3 WP256 rev.01 (schváleno EDPB) a oddíl 6.3 WP257 rev.01 (schváleno EDPB).

12) Co mohu udělat, abych mohl dále využívat služby svého zpracovatele, pokud smlouva uzavřená v souladu s čl. 28 odst. 3 nařízení GDPR uvádí, že údaje mohou být předávány do USA nebo do jiné třetí země?

- ➔ Pokud mohou být vaše údaje předávány do USA a nelze přijmout žádná další opatření, aby se zajistilo, že právní předpisy USA nenaruší úroveň ochrany, která je v zásadě rovnocenná úrovni ochrany poskytované v EHP pomocí nástrojů pro předávání údajů, ani neplatí výjimky podle článku 49 nařízení GDPR, jediným řešením je vyjednat změnu nebo dodatek k vaší smlouvě a zakázat tak předávání údajů do USA. Údaje by neměly být nejen ukládány, ale také spravovány jinde než v USA.
- ➔ Pokud mohou být vaše údaje předávány do jiné třetí země, měli byste také ověřit právní předpisy v této třetí zemi a zjistit, zda jsou v souladu s požadavky Soudního dvora a s očekávanou úrovní ochrany osobních údajů. Pokud nenaleznete žádné vhodné důvody pro předávání osobních údajů do třetí země, osobní údaje by se neměly předávat mimo území EHP a veškeré zpracování by měla probíhat v EHP.

Za Evropský sbor pro ochranu osobních údajů

předsedkyně

Andrea Jelinek